

POSPISCHILL PÉTER

Beatles vagy Titanic?

– Avagy mi lesz velem a liverpooli egyetemen...

A JELENTKEZÉS

A jelentkezési folyamat gyors volt és ingyenes. Az én sikeres jelentkezésemhez négy dologra volt szükség, és feltehetően egy csipetnyi szerencsére. A négy feltétel a diploma, ajánlólevelek, a Personal Statement (PS) (magyarul: személyes közlés, vallomás, számadás, mérleg) és az előírt nyelvvizsga (IELTS) volt. A diplomakivonat angolul is kézhez kaptam még a végzés után Budapesten, nem kellett hitelesíteni, elfogadták. A nyelvvizsga a British Council által szervezett, angol felsőoktatásba jelentkező, nem angol anyanyelvű diákok nemzetközi vizsgája, ahol az adott intézmény által meghatározott eredményt kell elérni a bejutáshoz. A vizsga minden feladatrészben az egyetemen előforduló élethelyzeteket modellezi és kéri számon, például az egyetemen később mindennaposá váló esszét kellett már a nyelvvizsgán is írni, és a halott szöveg értésére is csak egyszer van esély, ahogy az egy szemináriumon vagy előadáson is történne. Az értékelés nem a megszokott; különböző nyelvi szinteket lehet elérni, így senki sem bukhat meg vagy mehet át a vizsgán, hanem „csupán” visszajelzést kap arról, hogy hol tart a nyelvtudása, hiszen minden egyetem más minimumszintet szab meg a bejutás feltételeként. Az általam megpályázott egyetemen a 6.5 pontos minimumot szabták meg, amit én a

7.5-es átlagteljesítménnyel szerencsésen abszolvtam is. Az ajánló levelek terén a munkaadóim nem jöhettek szóba, hiszen az ajánló akadémikus háttérrel kellett, hogy rendelkezzen. Szerencsére a főiskolám támogatott, így az ajánlásokat is sikerült beszerezni. A legkritikusabb a már említett PS megírása volt; ez a hazai motivációs levél rokona, de tulajdonképpen sokkal több annál. Ebben eddigi életutamat kellett bemutatnom (tanulmányaimat, munkatapasztalataimat, készségeim fejlődését), hogyan állt össze logikus események sorozatává, ami csak oda vezethetett, hogy jelentkezsem az adott egyetemre, továbbá, hogy mit szeretnék elérni az egyetemen megszerzett képesítéssel és tudással. A szigetországi felsőoktatási kultúrában kiemelten esnek latba a tanórán kívüli tevékenységek, az önkéntes munka, a sport és hasonló, hiszen ezek a személyiséget is jellemzik és készségfejlesztésre is alkalmasak. A képességek fejlesztésében itt nagyon erősen hisznek, minden tantárgynak van külön kézikönyve, egyfajta tanmenet ez, ami a tanulási programot, a követelményeket rögzítették, és ebben szerepel az is, hogy milyen módon és milyen készséget, képességet fog fejleszteni az adott tárgy. De ezekről bővebben majd később, a lényeg, hogy a készségek és képességek demonstrálására a PS-ben is volt lehetőség. Ennek a megírása igen nagy kihívás volt, 24 évesen összegezni az életem történéseit,

mintha azok teljesen logikusan épültek volna egymásra és vezettek volna addig, hogy a két hónappal korábban általam még nem is ismert egyetemen szeretném folytatni a pályafutásomat. Sőt, már azt is tudnom kellene, hogy milyen területen és mit fogok kezdeni azzal a tudással és tapasztalattal a jövőben. Azt gondolom, ez nem így működik, hiába tervez meg mindent az ember, mindenesetre ezzel a szintű tudatossággal (és egyben enyhe naivitással) én nem rendelkezem. Ennek ellenére elkészült, a tizenkettedik újraírás és foltozgatás után lettem elégedett az írománnyal. Mikor mindez készen lett, tavaly április közepén jelentkeztem az általam kiválasztott hat egyetemre. Az egyetemek a mesterszakos jelentkezéseket egyenként kezelik, nincs egységes rendszer, így egy közönséges e-mailben jelentkeztem a csatolt dokumentumokkal. Az egyetemek reakciója kifinomultabb volt: néhány nappal a jelentkezésem után létrehoztak számomra egy személyes oldalt az adott egyetemi honlapon, ahol a bejelentkezés után láthatam, hogyan áll a felvételi folyamat, szükségük van-e még valami dokumentumra, van-e valami tennivalóm. Először találkoztam ezzel a szolgáltatáscsomaggal, mely azóta is segít. Nem számítottam rá, hogy egy távoli országból küldött e-mailre máris egyetemi e-mail címet és profilt kapok. Mind a hat egyetem három héten belül elbírálta a jelentkezésemet, tanulmányi ajánlatot kaptam tőlük. Egy héttel később megkaptam légitóstán az üdvözlő csomagokat, hogy jobban megismerhessem őket és a megpályázott szakot, elláttak bőven olvasnivalóval.

A jelentkezés mozdítórugója a tanulóválasztása. Miután megkaptam az ajánlatokat, dönthettem, hogy melyiket fogadom

el, nem kellett felállítanom sorrendet. Ezt az eljárást inkább hasonlítanám egy állásra történő jelentkezéshez, mint felvételi folyamathoz, jól esett, hogy partnerként kezelnek.

Minél tradicionálisabb és elismertebb egyetemre szerettem volna menni a számomra elérhetőek közül; az elsőbbséget a liverpooli egyetem élvezte nálam, hiszen Liverpoolból indult világkörűli útjára a Beatles, valamint a Titanic is, bár jobban szeretek az előbbire gondolni. A választásban azért más is szerepet játszott. Sokat számított, hogy a választható tantárgyakat érdekesnek találtam, az egyetem a Russell Group¹ alapító tagja, és a különböző egyetemi ranglisták alapján a világ első egy százaléka tartozó felsőoktatási intézmény. Az egyetem több mint 150 alap- és 150 mesterképzést indít, három campuszt üzemeltet, Liverpool mellett Londonban és Kínában is jelen van, 24 000 hallgatója több mint 70 országból érkezik, és kilenc Nobel-díjas nyomán jár nap mint nap az egyetem folyosóin. A jelentkezés folyamata összességében hihetetlenül gyors és könnyű volt; egy hónappal a jelentkezésem elküldése után már mind a hat egyetem visszajelzett. Döntöttem, szeptembertől irány Liverpool, ebből a városból pedig sokfelé vezethet az utam, s remélem, inkább a Beatlest követve majd, mint a Titanicot.

AZ AKTÍV TANULÁS

16 éve tanulok, ebből nagyjából hat éve tudatosan, a különböző tárgyakat más és más stratégiával. Mivel elég sok időt töltöttem tanulással, hozzávetőlegesen ismerem az erősségeimet és gyengeségeimet, annak a

¹ A Russell Group 24 rangos, nemzetközileg is kiváló egyesült királyságbeli egyetemet összefogó szervezet.

módszertanát, hogyan is tanulok a leghatékonyabban. A hatékony tanulás pedig a második legkézenfekvőbb megoldás idő megtakarítására, amit azután másra tudok fordítani. Diákként a 17. évetem kezdtem Liverpoolban, és azt képzeltem, hogy ennyi elég is lesz nekem, ez lesz az utolsó évem. Úgy éreztem, 2 diploma megszerzése és 2 idegen nyelv elsajátítása után, a gazdasági és üzleti területén ennyi elég kell(ene), hogy legyen az érvényesüléshez; ha mégsem, akkor valószínűleg a duplájával sem térülne meg a befektetett munka és idő.

Az első szemeszteren túl vagyok Liverpoolban. Továbbra is azt gondolom, ez az utolsó évem a tanteremben – de aligha ez az utolsó, ami tanulással telik.

A gimnáziumban és a főiskolán az oktatás és a tanulás rendje nagyjából megegyező volt számomra. A gimnáziumi órák főiskolai előadásokká alakultak, melyeket írásbeli vagy szóbeli számadás követett. A sablon itt is hasonló, van azonban valami más: itt az oktatást áthatja az „aktív” tanulás gondolata, ebben hisznek – és nekem nincsenek ellenvetéseim.

Az egyetem a nemzetközi diákoknak heti rendszerességgel szervez előadásokat arról, hogy mit is várnak el tőlük, mi is történik velük a korábbiakhoz képest másként. Ezeket az előadásokat különböző tanár csapatok vezénylik le. Az egyetemnek van két támogató/segítő csapata a világ más tájairól jött diákjai számára, az egyik a karrierépítésben, a másik a nyelvi problémákban segít. Heti rendszerességgel szerveznek ingyenes, szabadon látogatható előadásokat, szemináriumokat. Az egyik előadásorozat a mester fokozathoz szükséges képességeket/készségeket tárgyalja, s hogy mit várhatnak el az ezen a szinten végző diákoktól a munkaerő-piaci szereplők. Az előadások témája például a kritikai szemlélet fejlesztése, a prezentációs készség javítása, az esszé és a jelentésírási technikák

és praktikák bemutatása. Itt érkezünk el oda, hogy az említett „aktív” tanulás alapot öltjön. Az a közvélekedés az egyetemen –, bár mint mindennek, ennek is van kutatási háttere –, hogy ha csak előadásokat tartanak, akkor az információ nagyságrendileg 5 %-a „marad” meg a diákokban. Ha könyvet olvasunk, javul az eredményességünk, 10–20% várható. Az „aktív” tanulás, amikor érvelni, vitatkozni kell, ennél is nagyobb hatékonyságot ígér.

A legtöbb tantárgynál vannak a szemeszter során beadandó házi dolgozatok. Ezekben az általában esszé formában készíthető dolgozatokban az adott tantárgyhoz kapcsolódó témáról kapott állítást, tételt kell cáfolnunk, megerősítenünk, megvitatnunk, saját gondolatmenetünkkel, de persze szakirodalomra támaszkodva. Ennek az esszének az elkészítéséhez meg kell ismernünk az adott téma főbb elméleteit, a folyó szakmai vitákat: egy kis világot kell felépítenünk magunkban az adott kérdésről. Ha ez kész van, akkor nem szabad azt leírni, hogy „hányan lakják”, „miféle emberek és állatok élnek ott”, „milyenek a folyók és rétek” – nem arra kíváncsiak, mennyit olvastunk. Azt kell mérlegelnünk, hogy ebben a megismert világban kik a „barátaink”, ők hogyan gondolkodnak, hogyan segítenek minket a megértésben, és kiknek nem hiszünk, hiába is kardoskodnak az álláspontjuk mellett. Ezek után el lehet kezdeni tervezni az esszét: hogy mit kezdjek az olvasottakkal, hogyan és miért lettek barátaim és kritikussaim olyan emberek, akikkel soha nem találkoztam. Így értelmezve az adott kis világot, eljutva remélhetőleg a feladat megoldásához. Míg ezen a folyamaton átmegyek újra és újra, tantárgyról tantárgyra, én is belekerülök az adott téma szellemi vérkeringésébe. Azzal, hogy folyamatosan mérlegelek, döntök, az adott tudományterületen kialakult világképem mentén összesítem a tudásomat,

kritikailag bemutatom az általam olvasottakat, aktívan tanulok. Az erősségét és a gyengeségét csak azután tudom kimutatni bárminek, miután már kívülről-belülről ismerem.

Így lett az utolsó évem, ami tante-remben telik, az első évem, amikor egy párhuzamos univerzumban tanulok, és sok gondolkodóval építkezünk együtt kis világokat egymás után, azzal, hogy olvasok, gondolkodom és gondolataimat, következtetéseimet leírom. Nem tűnik úgy, mégis aktívan tanulok. Másként, mint eddig. Ezt onnan tudom, ahogyan a folyamatot megélem, és ahogyan emlékszem. Könnyű tehát kitarítani eredeti elhatározásom mellett, hogy ez nem az utolsó évem lesz, ami tanulással telik.

AZ ELSŐ SZEMINÁRIUM

Adott a helyzet, új tantárgy első hete, kedden előadás, csütörtökön szeminárium. Rendben, volt már ilyen, elolvastam, amit kellett, az előadást értettem, kezdtem megismerni a tárgyat, az alapvető elméleteket és vitákat. A szemináriumra két cikkből kellett kiemelten készülni, elolvastam őket, többnyire értettem is. Gondoltam, sima ügy lesz a szeminárium, megbeszéljük, hogy miről szólnak, mik lehetnek a különbségek és egyezőségek, majd levonjuk az általános konzekvenciát, hogy az adott helyzettől függően mindkettő igaz. A szemináriumot szerencsére nem én tartottam.

Csoportokban dolgoztunk, minden csoportnak egy ötperces prezentációt kellett készíteni egy óra alatt. Nekiláttunk a munkának a fentiek szerint, de mire már az általam titkon várt konzekvenciához is eljutottunk volna, odaért a csoportunkhoz a professzor, mi megmutattuk büszkén – legalábbis én büszke voltam a teljesít-

ményünkre –, hogy mit írunk majd fel a táblára, amit ő egy mondattal szétzúzott: „Én tudom, hogy miről szólnak a cikkek, a többiek is tudják, mert ők is elolvasták, mi lenne ha ehelyett...?” Vége, kész, ennyi volt. Megütöttek szavai, pár másodpercig azt hittem, hogy nem jó, amit eddig csináltunk. De így folytatta: „Ha a két cikket hasonlítjuk össze, az egy elég szűk metszet. Lépünk távolabb. Kik írták őket? Milyen országból származnak, milyen tudományterületen alkotnak? Kiknek írták szerintünk ezt a cikket, vagyis hol publikálták?” Minden kérdéssel úgy hatolt mélyebbre, ahogy a hagymát szokták bontani, rétegenként, és mégis szélesedett a téma. Ez után a körülbelül másfél perc után elegánsan továbbállt a következő csoporthoz. Mi meg ott maradtunk, és életemben először, mikor rávilágítottak a munkám gyengeségeire, egy kicsit sem éreztem rosszul magam. A hozzáállás különbsége lenyűgöző volt. Erre építettük tehát az előadásunkat, hogy a szóban forgó két gondolkodó háttere és tudománya miként jelenik meg az elméleteikben. Az elemzés új értelmet nyert, új irányt vett, és valóban találtunk válaszokat.

A tantárgy témája a stratégia volt, a két szerző pedig mindenben különbözött. Míg az egyik szerző egy amerikai közgazdász volt és a menedzsereknek címezte a cikket teóriája gyakorlati alkalmazásáról, a másik szerző európai szociológus volt, aki a többi akadémikusnak jelezte, hogy paradigmaváltásra lehet szükség ezen a területen. Rendben, ez tényleg egy tanulási folyamat, elkészült, újra, jöhet a prezentáció. Miután túl voltunk rajta, kaptunk egy kérdést a professzortól: „Ezek után mégis kinek hisztek?” Nem gondolom, hogy ez volt a célja, de ismét azt a furcsa, de mégis kellemes érzést éreztem, hogy még mindig nem egyenesedtünk fel, csak kúsunk a földön, mint egy gyerek. Elképesztően

nehéznek éreztem a kérdést, így hát a szokásos okfejtéshez menekültem, jobb híján, hogy az adott helyzetben, az adott cégen és a körülményeken múlhat a döntés. Meglepetésemre úgy tűnt, egyetért. Majd így folytatta: „azért nem használunk tankönyvet ennél a tantárgynál, mert a tankönyvek leegyszerűsített kivonatai, összefoglalt kis igazságai az adott tárgynak. Nektek nem csak ezeket kell ismerni. Sőt, ha valaki elétek áll bármilyen témában egy folyamatábrával, hogy az elmélete szerint ez így működik a gyakorlatban, akkor ne higgyetek neki. Nektek látnotok kell, hogy mennyire komplex a témakör, mennyi különböző el-

mélet és gondolkodó működik a területen, egymásnak gyakran teljesen ellentmondva. Fontos, hogy ismerjétek fel, milyen sokféle álláspont és értelmezés létezik, hogy amikor majd menedzserként kerültök döntés elé, akkor az adott helyzethez tudjatok találni odavaló érveket, kérdéseket, elméleteket, hogy legalább azt lássátok, az érmének kettőnél sokkal több oldala van.” Ismét le voltam nyűgözve...

Ezzel vége is lett az első szemináriumnak. Nagyon izgatott és boldog voltam. Hozzáállás- és szemléletváltásra nem számítottam, nagyon örülök, hogy megtörtént.

*Fráter György Általános Iskola, Gyergyóremete
Ovodai foglalkozás*

*Fráter György Általános Iskola,
Gyergyóremete
Kézműves foglalkozás*

